

MAANDORGAAN VAN BIOLOGIA MARITIMA
NEDERLANDSE VERENIGING VAN ZEE-AQUARIUMLIEFHEBBERS
Opgericht 12 November 1939

Nr. 45

4e Jaargang Nr. 9

medio September 1954

DOEL EN OPZET VAN EEN ZEE-AQUARIUMTENTONSTELLING

Wat is het voornaamste doel, dat men met een bovenbedoelde tentoonstelling wil bereiken?

Sommigen Uwer zullen antwo orden: De mooiste zee-aquaria met de zeldzaamste dieren en planten te laten zien.

Anderen zullen zeggen: Te tonen hoe zee-aquaria behoren te worden ingericht.

Weer anderen zullen van mening zijn, dat een dergelijke tentoonstelling gelegenheid geeft om een aangename excursie en een ongedwongen samenzijn van gelijkgestemde liefhebbers te organiseren.

Deze verschillende meningen dragen alle een kern van waarheid in zich en toch vormen zij niet het voornaamste motief om een dergelijke tentoonstelling te houden. Alleen te werken voor hen, die reeds zee-aquarianer zijn, moet juist niet het voornaamste doel zijn. Wat het meeste gewicht in de schaal legt, is de publiciteit en propaganda voor onze prachtige liefhebberij!

Indien wij er in slagen zee-aquariumtentoonstellingen, al of niet deel uitmakend van tentoonstellingen van andere verenigingen, voldoende belangwekkend te maken om het algemene publiek te trekken, dan kunnen wij er met ver-

trouwen op rekenen, dat wij een gestadige toevloed van nieuwe, enthousiaste zee-aquarianers, die onze gelederen komen versterken, mogen tegemoet zien.

De in Augustus j.l. te 's-Gravenhage gehouden tentoonstelling van zee-aquaria, in samenwerking met de Afdeling 's-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN van BIOLOGIA MARITIMA, is een waardig voorbeeld van de beantwoording aan de hiervoor genoemde voornaamste doelstelling. Moge zij spoedig -en zo mogelijk ook in andere plaatsen van ons land- door meerdere van deze door onze Vereniging, eventueel in samenwerking met andere aquariumverenigingen, georganiseerde tentoonstellingen gevolgd worden!

G.G.P. Wouda

Redactie en Administratie:
G.G.P. Wouda
Hulshorststraat 6
's-Gravenhage

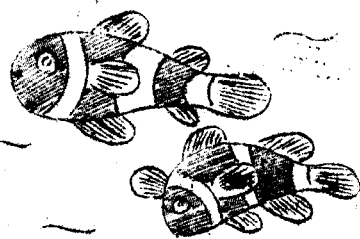
Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen en/
of illustraties alleen ge-
oorloofd na schriftelijke
toestemming der Redactie

Gratis voor Leden

HET SUBTROPISCH- EN TROPISCH ZEE-AQUARIUM

door
G.G.P. Wouda

IX

Koraalskeletten:

Als laatste onderdeel van de eigenlijke inrichting van het subtropisch en tropisch zee-aquarium dient het aanbrengen van Koraalskeletten genoemd te worden. Hierbij wil ik voorlopig speciaal de nadruk op "skeletten" leggen, omdat het houden van levende Korallen tot moeilijkheden kan leiden, wanneer men niet weet, hoe deze dieren in het leven moeten worden gehouden.

Het verdient aanbeveling de Koraalskeletten vóór het aanbrengen in het zee-aquarium enige dagen apart in zee-water of zoet water te laten staan of hierin gedurende ongeveer 10 minuten uit te koken. Hierdoor voorkomt men, dat in het zee-aquarium ongewenste stoffen worden gebracht, welke het water zouden kunnen verontreinigen; sommige in de handel zijnde stukken Koraal zijn namelijk chemisch gereinigd en, nog erger, soms geverfd!

Ontvangt het zee-aquarium een zodanige belichting, dat wiergroei optreedt, dan moet men er op bedacht zijn, dat ook de aangebrachte stukken Koraal voor het wier een goede aanhechtingsplaats vormen. In dat geval is het beter de Koraalskeletten op de minder belichte plaatsen op te stellen.

Wanneer men bij het samenstellen van de rotspartij zijn keuze heeft bepaald op roodbruine lavabrokken, dan heeft men tevens prachtig materiaal om de verschillende Koraaltakken tussen dergelijke brokken vast te zetten.

Bij het aanbrengen van Koraalskeletten moet men er mede rekening houden, dat niet alle Korallen aan min of meer verticale (rots)wanden bevestigd behoren te worden. Sommige soorten Koraal horen namelijk op de vlakke rots- of zandbodem thuis. Wil men de inrichting van het tropisch zee-aquarium bij het gebruik van Koraalskeletten zo natuurlijk mogelijk maken, dan is het wel gewenst eerst enige nadere kennis over het natuurlijk milieu der verschillende Koraalsoorten op te doen.

- :: -

Bij het samenstellen van deze artikelenreeks ben ik er van uitgegaan, dat zij, die van plan zijn aan de hand van deze artikelen een subtropisch- of tropisch zee-aquarium in te richten, ook reeds enige kennis bezitten inzake het houden van zeedieren en -planten uit de koudere zeeën. Heeft men die kennis nog niet of niet voldoende, dan doet men verstandig zich die zo spoedig mogelijk eigen te maken. DE KOR biedt U daarbij als gespecialiseerd orgaan op zee-aquarië en zee-biologisch terrein in alle opzichten de behulpzame hand, zodat het verkrijgen van de gewenste kennis geen moeilijkheden meer behoeft op te leveren.

Ik moge dit algemene gedeelte dan ook besluiten met de wens, dat ook U na de thans gelegde basis spoedig en met succes subtropische- en tropische zeedieren en -planten zult houden. Hierbij zult U nog gesteund worden door aparte artikelen, welke binnenkort in dit orgaan onder het zelfde hoofd als bovengenoemd en als vervolg op het thans beëindigde algemene gedeelte- over verschillende interessante subtropische en tropische zeedieren en -planten zullen verschijnen!

door
Dr J. J. Smith

VII

Ook het dierlijk plankton vermenigvuldigt zich snel en er is dus al maar meer voedsel nodig; ontelbare aantallen Kiezelwiertjes verdwijnen dagelijks in hun magen. Het gevolg hiervan is, dat de aanwas van deze wiertjes al spoedig niet zo snel meer gaat. Na enige tijd komt er nog een tweede factor bij. De hoeveelheid zouten in de bovenste waterlaag is namelijk niet onuitputtelijk en in de zomermaanden wordt deze zo goed als niet aangevuld uit de diepere waterlagen. Daarom zal ook een langzaam optredend tekort aan deze zouten de snelle ontwikkeling van het plantaardige plankton steeds meer gaan remmen. Ongeveer tegen het midden van de zomer is de voorraad nagenoeg uitgeput en we zien dan al spoedig, dat het aantal wiertjes terug begint te lopen. Na de eerste herfststormen volgt dan nog een kleine opbloei, doordat het water weer door elkaar gemengd wordt en de zon nog krachtig genoeg is. Dit is echter maar van korte duur; dan volgt een periode, waarin het sterftecijfer, vooral ook onder het dierlijke plankton, zeer hoog is. Constant daalt er een regen van afgestorven wezentjes neer op de bodem, waar het ontbindingsproces begint en daarmede is de jaarcyclus volbracht.

In een tropische zee is het bovenste water gedurende het gehele jaar warmer, dan dat bij de zeebodem en hier zal de dooreenmenging dus niet zo goed gebeuren, met als gevolg, dat de waterlaag, waar voldoende licht in doordringt voor de assimilatie, altijd betrekkelijk arm aan voedingszouten is. Hier is een opbloei, zoals die in de koudere zeeën plaats vindt, derhalve niet mogelijk.

Op deze algemene regel zijn veel uitzonderingen, hier en daar komt bijvoorbeeld door de zeestromingen bodemwater aan de oppervlakte en daar kan de plankton-ontwikkeling, dank zij het intense zonlicht, nog veel sterker worden dan in de koude zeeën en blijft bovendien het gehele jaar door gehandhaafd. Dit is o.a. het geval in de Perustroom aan de Westkust van Zuid-Amerika.

De Nederlandse vissers gaan bij voorkeur in de Noordelijke wateren vissen; daar is immers veel voedsel en daar zijn dus ook de scholen Haringen en Kabeljauwen. Jaar in jaar uit keren deze dieren steeds weer op dezelfde tijd terug; deze trek staat meestal in verband met de voortplanting. De Haringen trekken bijvoorbeeld in scholen van miljoenen exemplaren langs de kust van Schotland naar de Doggersbank, waar ze in October aankomen. Hier worden dan op ondiepe plaatsen de ontelbare eitjes afgezet; deze zinken en hechten zich vast aan wier, stenen enz. Elk vrouwtje produceert zo'n 30 duizend eitjes en dat is voor een vis nog niet eens een groot aantal, want een Kabeljauw legt er bijvoorbeeld miljoenen! Van broedverzorging is hier natuurlijk geen sprake en bijna alle eitjes en jonge visjes worden al heel gauw het slachtoffer van allerlei zeedieren, die zich met plankton voeden; zo worden zij ook opgegeten door hun eigen soortgenoten. De grote Walvissen voeden zich eveneens geheel of gedeeltelijk met plankton. In de Noordelijke Poolzeeën zijn deze dieren door de Mens zo goed als uitgeroeid, zodat de vangst daar niet lonend meer is, maar in de gebieden om de Zuidpool komen zij nog in vrij grote aantallen voor.

(wordt vervolgd)

ONZE PLEEGKINDOEREN

door
J.P.J. Turlings

I

Zoals U allen uit ervaring, misschien door schade en schande, geleerd zult hebben, is het met onze liefhebberij zodanig gesteld, dat nog lang niet alle problemen opgelost zijn; eerder zelfs het tegendeel! Nog ongelukkiger is het voor ons, dat we vaak ook niet te rade kunnen gaan bij de zuivere wetenschapsmensen, omdat de problemen, welke zich in ons zee-aquarium voordoen en de vragen, welke wij naar aanleiding van de bestudering van de gedragingen van onze pleegkinderen opwerpen, blijkbaar veelal niet of zelfs nooit door hen bestudeerd werden!

Willen wij dus wijzer worden en met steeds groter succes onze dieren kunnen verzorgen, dan zullen wij dus zelf moeten onderzoeken en daarom dikwijls en veel moeten experimenteren. Maar experimenteren, zonder dat er enige basis aan ten grondslag ligt, is hopeloos en het leggen van die basis is vaak nog hopeloziger, omdat goede lectuur op ons gebied sporadisch en bovendien meestal zeer duur is.

Om nu deze vicieuze cirkel te doorbreken en U een beetje in de goede richting te helpen, is het mijn plan achtereenvolgens die dieren te beschrijven, die we vaak in de bakken aantreffen; deze beschrijving zal zowel systematisch zijn, als vanuit het standpunt van de praktische liefhebberij gezien worden. Vanzelfsprekend kan ik daarbij echter slechts steunen op de ervaring van de Leden uit de Afdeling 's-Gravenhage en Omstreken, alsmede van enkele anderen, maar er zijn meer Leden, dan alleen in die Afdeling, en daaronder zijn er meerdere, die ervaringen hebben opgedaan met de besproken dieren. In het belang van ons allen doe ik daarom een beroep op U, ja juist, op U, om die ervaringen ofwel in een artikeltje vast te leggen, ofwel als kleine aantekening aan mij op te zenden voor verdere verwerking in deze serie. Juist door deze krabbeltjes kan deze serie interessant gemaakt worden. Mag ik daarom op Uw medewerking rekenen?

--

ZELFVERMINKING

Als eerste in deze serie wil ik het dan eens met U hebben over een onderwerp, waarover al eens meer in DE KOR geschreven is, namelijk over de Zelfverminking, of -zoals het netjes heet- de Autotomie van de Heremietkreeft en alle andere Crustacea.

Wanneer en hoe gebeurt dat eigenlijk? Het waarom laten we even rusten en bekijken eerst het hoe. Figuur 1 stelt drie stukken of segmenten voor van een poot van een Kreeft (Homarus). Bij A bevindt zich het lichaam. Het geheel is het mechanisme, dat uiteindelijk de breuk in de poot bewerkstelligt. Misschien dacht U, dat de Heremietkreeften of hun soortgenoten zich een poot uittrekken en al wordt dit dan al eens geschreven, zo is het toch niet. De plaats, waar de breuk optreedt is helemaal niet willekeurig, maar is daarvoor speciaal ingericht; de poot breekt dan ook bij goed toezien van buitenaf, zo maar, keurig

netjes op de tevoren geprepareerde plaats af. Wanneer U onze vriend in de hand neemt, zult U zien, dat op het derde segment - en hierbij telt elk klein stukje, dat van een beweegbaar "gewricht" voorzien is, mee - een diepe groef (B) rondom de poot loopt. Die plaats ligt vlak bij het lichaam en daarom lijkt het dan ook wel, alsof de Kreeft of Krab zich een gehele poot uitrukt, temeer, omdat hij daarbij rare "benauwde" bewegingen maakt.

Ik schreef al, dat het toekomstige breukvlak geprepareerd is, doch dit niet alleen omdat de poot door die diepe groef ter plaatse reeds veel dunner is, maar ook, omdat de overblijvende raakvlakken met een vlies of membraan bekleed zijn. Midden in dat membraan is een kleine opening en daar doorheen lopen het bloedvat en de zenuwen. U ziet; het werkelijke breukvlak wordt steeds kleiner! Wanneer nu de poot afbreekt, breekt het bloedvat eveneens. Het blauwachtige bloed van de Krabben en Kreeften is echter geheel anders van samenstelling, dan het rode van Zoogdieren en Mensen. Wanneer het aan de lucht wordt blootgesteld, stolt het onmiddellijk en het kleine gaatje wordt dan door een bloedpropje afgesloten.

Met dit alles is nog niet verklaard, hoe die breuk optreedt. Welnu, deze ontstaat door het samentrekken van een spierbundel (C). Deze trekt de poot onder een zodanig scherpe hoek, dat er een zeer grote druk wordt uitgeoefend op het toch al tere breukvlak. Deze druk wordt op een gegeven ogenblik zo groot, dat het vlak geen weerstand meer biedt en het resultaat is een uitgerukte poot; de zelfverminking of autotomie is werkelijkheid geworden! De aanstichter van dit alles, bedoelde spierbundel, werkt onafhankelijk van de wil van het dier, voor zover dan al van een wil bij een redeloos schepsel sprake is. De werking valt dus geheel buiten de controle van de Heremiet en zijn soortgenoten. Dit mag dan al vreemd klinken, maar ook in het menselijk lichaam treden meerdere van die reflexbewegingen op. Ieder kent toch wel het trucje, iemand tegen de knie te tikken, wanneer het onderbeen vrij en los neer hangt; of men dan wil of niet, de voet schopt dan vooruit! Zo'n zelfde werking vertoont de "zelfverminkingsspier"; of de Kreeft nu wil of niet, de poot gaat er af!

Het voorgaande is in het kort de technische zijde van het vraagstuk; thans resten nog de punten waarom en wanneer. De zaak ligt duidelijk, wanneer de Heremiet met een poot bekneld raakt tussen stenen of een schaar van een soortgenoot. Anders wordt het echter, wanneer de Heremiet zich welgedaan aan ons voordoet, plotseling enige rare bewegingen maakt, een poot armer wegwandelt en dan vaak de volgende dag dood is! Ondanks de uiterlijke schijn was er blijkbaar toch iets niet goed; waarom echter die "zelfverminking"? Reageren de autotomie spieren misschien op bepaalde wanverhoudingen in of buiten het lichaam? Een zo groot mogelijk aantal waarnemingen van autotomie kan tot beantwoording van die vraag bijdragen. Belangrijk zijn daarbij gegevens over de voeding, temperatuur, diergemeenschap in de bak, tijdstip, gevolgen enz. Neemt echter objectief waar; dus niet vermelden wat U denkt, maar wat U ziet! En tot slot, mogen wij die gegevens dan ook van U ontvangen?

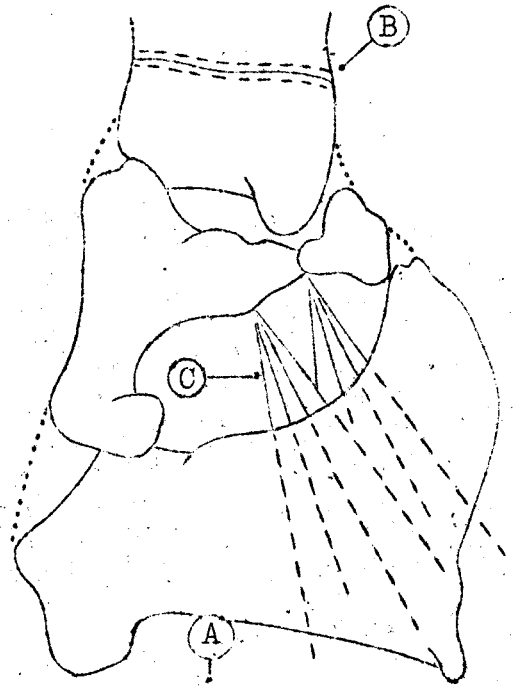

Fig. 1

door C. Naaktgeboren

XV

Niet alleen door de Sertularia, maar ook door de Gekromde Zeeborstel wordt een aardige poliepenkolonie gevormd. Figuur 21 geeft hiervan een schematisch beeld. De hypothecae -zoals we reeds weten, zijn dit de klokvormige omhulsels, waarin de poliepjes huizen- zijn hier niet gevormd, zoals figuur 20 (zie DE KOR nr. 44 (8/1954)) liet zien, doch liggen langs de zijtakken. Ook zijn zij niet voorzien van tanden. Wanneer verschillende soorten dezer poliepenkolonies met elkaar vergeleken worden, blijkt het aantal tanden, dat zich op de rand van de hypothecae bevindt zeer variabel te zijn; zij kunnen zelfs geheel ontbreken. Bij het determineren speelt deze aangelegenheid een belangrijke rol.

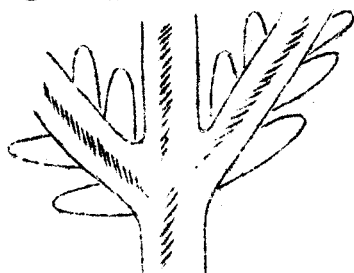

Fig. 21
Gekromde Zeeborstel

Over de larven van onze zee-aquariumbewoners wil ik in dit bestek ook vrij kort zijn; het gaat thans slechts om hun plaats in de Mikrokosmos. Deze larven zijn hoofdzakelijk organismen, die planktonisch, dat wil zeggen in de bovenste waterlagen, leven. Daarom is het van belang, dat zij een gering soortelijk gewicht hebben.

Een algemene fysische wet, welke hier één van haar fraaiste en meest harmonieuze toepassingen vindt, luidt, dat een lichaam minder snel zal zinken, naarmate het zijn oppervlakte vergroot. Bedoelde organismen zijn namelijk uitgerust met zeer lange borstelvormige sprietten, of met grote vlakvormige uitsteeksels. Als voorbeeld hiervan kan het kreeftje Calocanus dienen, dat voor en achter aan het lichaam sterk vertakte uitsteeksels heeft, welke bijna tweemaal zo lang zijn als het diertje zelf; ook de larven van de Strandkrab (Carcinides maenas) hebben grote uitsteeksels.

In talloze vormen en op oneindig vele wijzen is dit principe bij de planktondieren toegepast en wanneer U hier iets meer van wilt weten en in het bijzonder meer van wilt zien, hoop ik, dat U -gewapend met een goede loupe- eens de moeite zult nemen de Mikrokosmos in de zee nader te onderzoeken!

Thans aan het einde gekomen van deze vrij lange artikelenreeks, hoop ik, dat onder de Leden van onze Vereniging BIOLOGIA MARITIMA een aantal zal zijn, dat eens wat meer aandacht zal schenken aan het kleine, dat toch eigenlijk zo oneindig groot en groots is.

Vele malen legde ik ten aanzien van de Mikrokosmos een verband tussen vorm en functie van organen of organellen en steeds hebben wij hierbij een grote doelmatigheid kunnen waarnemen. Hoe vreemd of hoe ingewikkeld sommige structuren ook schenen, we kunnen thans de woorden van Penzig uit het jaar 1919 beamen: "Die Natur erlaubt sich nie den Luxus zu spielen ...".

Oneindig vele geheimen en raadselen op dit gebied wachten nog op een oplossing, maar één ding weten wij nu zeker en dat is, dat er in de Zee een Mikrokosmos is, waaraan wij meer te danken hebben, dan wij tot voor kort beseften of misschien maar zelfs beseffen kunnen!

ROTTERDAM

Op Dinsdagavond 20 Juli 1954 hield de Afdeling ROTTERDAM EN OMSTREKEN ("DE ZEESTER") wederom een Bijeenkomst in de Riviera-hal van Diergaard de Blijdorp te Rotterdam. Tengevolge van de zomervacanties was de opkomst van de Leden gering; bovendien werd één der Bestuursleden tijdens de bijeenkomst weggeroepen, zodat besloten werd met een bezichtiging van de plantenkas van de diergaarde de avond te beëindigen. In de maand Augustus wordt met het oog op de vacanties geen Bijeenkomst gehouden. Voor de September- en volgende Bijeenkomsten wordt dan weer een behoorlijke opkomst verwacht.

'S-GRAVENHAGE

Voor Zondagmorgen 15 Augustus 1954 was voor de Afdeling 's-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN nogmaals een Excursie (duin- en strandwandeling Wassenaar-Scheveningen) uitgeschreven. De excursisten werden voor rekening van de Afdelingskas per tram van 's-Gravenhage naar Wassenaar vervoerd, waarna, begeleid door een stralende ochtendzon, een heerlijke wandeling door de duinen volgde. De zee werd juist bereikt, toen het eb was. Het golfbreker-onderzoek leverde o.a. een welkome aanvulling van weekdieren en wieren voor de verschillende zee-aquaria op, terwijl een amusante visvangst in een strandmuis een respectabel aantal *Gobius minutus* (Zee-grondeltje) deed verhuizen naar de medegebrachte potten van de liefhebbers.

Per tram werden de excursisten vervolgens van Scheveningen naar huis vervoerd, waarna deze geslaagde excursie weer tot het verleden behoorde; thuis genieten we echter nog steeds van de medegebrachte dieren, die in de verschillende zee-aquaria uitstekend gedijen. -- W.

::

ENORM SUCCES

heeft de Tentoonstellingscommissie geboekt met de van 21 t/m 29 Augustus 1954 te 's-Gravenhage gehouden

TENTOONSTELLING VAN (ZEE-) AQUARIA EN TERRARIA

aangekondigd in het vorige nummer van DE KOR (nr. 44; 8/1954). Na vele weken van voorbereiding en tenslotte drie volle dagen hard werken in het tentoonstellingsgebouw, vond op Vrijdagavond 20 Augustus 1954 -na een bijeenkomst van ongeveer 400 genodigden in een aparte zaal- de officiële opening plaats door Dr L. Neher, Directeur-Generaal van het Staatsbedrijf der P.T.T. Na het uitspreken van een rede werd het brede rood-wit-blauwe lint, dat de toegang naar de tentoonstellingsruimte afsloot, onder grote stilte door Dr Neher doorgeknipt, waarna de officiële rondgang en het daarop volgende bezoek van de genodigden groepsgewijze volgde. Voor hen, die niet direct aan de beurt waren de tentoonstelling te bezichtigen, werd de prachtige kleurenfilm "The Great Barrier Reef" vertoond, toegelicht door de Heer J.P.J. Turlings, Secretaris van de Afdeling 's-Gravenhage en Omstreken van BIOLOGIA MARI-TIMA. Uw verslaggever had de eer als Tentoonstellingscommissielid en als Voorzitter van genoemde Afdeling Dr Neher in te lichten over de tentoongestelde zee-aquaria, waarvoor laatstgenoemde grote belangstelling had. Na het uitspreken van een geestige slotrede, welke op de "gevoelige band" werd vastgelegd, verliet de Directeur-Generaal, die vergezeld was van zijn opvolger, Ir J.D.H. van der Toorn, het tentoonstellingsterrein.

Van de tentoongestelde zee-aquaria, die overigens nog maar een klein

gedeelte uitmaakten van de gehele tentoonstelling, viel het op, dat er nu eens zeebakken stonden met werkelijk direct glashelder water, iets, dat we voorheen op andere tentoonstellingen maar al te dikwijls misten. Wel stootte een grote Zee-anjelier op een gegeven moment slierten sperma uit, die als een wolk door het water zweefden en tenslotte geheel uiteen vielen, waardoor het water in die bak tijdelijk troebel werd, doch binnen een paar dagen was dit water na wat sterkere doorluchting ook weer glashelder.

Grote bewondering had het publiek o.a. voor de grote, witte en oranje gekleurde Zee-anjeliere met hun poederdonsachtige tentakelkrans of, zoals de Nederlandse dagbladders schreef, voor de Prinsessen der Zee met hun gracieuze toiletjes.

Een zee-aquarium met Paarde-anemomen en Sagartia's -de laatsten in allerlei kleuren, zelfs de vrij zeldzame groene en rose tot violette soorten ontbraken niet- met als achtergrond enige vol fraai Groenwier begroeide stenen, trok eveneens sterk de aandacht.

De Cyprinodon dearborni (Curaçaosche Koraalvisjes) hadden het zo naar hun zin, dat zij zelfs op de tentoonstelling tot voortplanting overgingen!

Puitalen, Botervisjes, Heremietkreeften, Steurkrabben, Zee-grondeltjes enz. enz. bevolkten de overige bakken, zodat het geheel een uitstekende indruk gaf van wat er tegenwoordig met betrekkelijk weinig middelen door de Leden van onze Vereniging op zee-aquariumgebied in de huiskamer tot stand kan worden gebracht.

Daarnaast waren ook nog enige dieren te bewonderen, die gewoonlijk niet in een huiskamer-zee-aquarium worden gehouden, zoals de Noorse Kreeft en de Zee-donderpad.

Zaterdag 21 Augustus, de eerste dag, dat de tentoonstelling voor het publiek werd opengesteld, werden reeds meer dan 1000 betalende bezoekers toegelaten en deze stroom bleef ook onveranderd de eerstvolgende dagen aanhouden. In alle Haagse bladen werden meerdere kolommen en foto's gewijd aan deze prachtige manifestatie van eendrachtige samenwerking tussen een aantal op liefhebberijgebied nauw verwante verenigingen. Verwondert het U nog als U thans verneemt, dat deze tentoonstelling een enorm succes geweest is?

Dat onze Vereniging BIOLOGIA MARITIMA en tevens haar Afdeling 'S-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN van dit alles enige zoete vruchten heeft mogen plukken en waarschijnlijk nog verder zal plukken, nemen wij gaarne op de koop toe! --

G.G.P. Wouda

----- SERVICE VAN DE LEDEN VOOR DE LEDEN -----

In het bijzonder ten behoeve van hen, die in de loop van het jaar 1954 Lid of Donateur(trice) van onze Vereniging BIOLOGIA MARITIMA zijn geworden, volgt hieronder een samenvatting van de voornaamste punten (en wijzigingen hierop), welke sedert November 1953 betrekking hebben gehad op bovengenoemde Dienst-Afdeling.

Het Algemeen Bestuur van onze Vereniging doet alles wat redelijk mogelijk is om de Leden te helpen bij het verkrijgen van (levend) materiaal voor hun zee-aquaria. De hieraan verbonden werkzaamheden worden, voor zover het "inlands" materiaal betreft, verricht door Dr C. van der Meer, Rochussenstraat 12 te Delft; telefoon K 1730-22525.

Leden, die op de vangst gaan, worden verzocht zo mogelijk iets meer van hun excursie mede te nemen, dan zij zelf nodig hebben. Die extra vangst gelieven zij dan ten behoeve van hun mede-leden op te zenden aan het adres van Dr C. van der Meer.

Het door de Dienst-Afdeling gratis ontvangen materiaal wordt ook gratis ter beschikking van de mede-leden gesteld. Hierbij spreekt het van

zelf, dat in de eerste plaats die Leden van onze Vereniging in aanmerking komen, die -om welke reden dan ook- niet in de gelegenheid zijn dat materiaal zelf te zoeken.

Moeten bepaalde dieren of planten ten behoeve van deze Dienst-Afdeling gekocht worden, dan wordt aan de Leden de kostprijs in rekening gebracht; ditzelfde geldt natuurlijk ook, wanneer speciale excursies moeten worden gemaakt voor het verkrijgen van bepaald gewenst materiaal.

Leden van onze Vereniging, die materiaal willen ontvangen, moeten als volgt te werk gaan:

a. Voor droog te verzenden materiaal:

1. Zend een goed sluitend busje of blikje, gevuld met enige schone katoenen of linnen lappen, aan het adres van Dr C. van der Meer.
2. Sluit een briefje bij met opgave van de gewenste soorten en hoeveelheden.
3. Ga na ontvangst van de zending na hoeveel porto op die zending is geplakt.
4. Zend dit bedrag, eventueel vermeerderd met de kosten van het U toegezonden materiaal, per omgaande en uitsluitend aan de Algemeen Penningmeester van BIOLOGIA MARITIMA, de Heer M. Bot te Vlaardingen, Sportlaan 75. Het overmaken van dit bedrag kan geschieden of in geld, of per giro (giro-nummer 349352), of in gangbare ongebruikte Nederlandse postzegels.

b. Voor in zee-water te verzenden materiaal:

1. Zend een behoorlijk grote bemande fles of bun aan het adres van Dr C. van der Meer.
2. Zend aan dit adres tevens een briefje met opgave van de gewenste soorten en hoeveelheden.
3. De mandfles of bun wordt ongefrankeerd als expresgoed aan Uw adres terug gezonden.
4. Zend het bedrag, dat U eventueel verschuldigd is voor de kosten van het U toegezonden materiaal, per omgaande en uitsluitend aan de Algemeen Penningmeester van BIOLOGIA MARITIMA, de Heer M. Bot te Vlaardingen, Sportlaan 75. Het overmaken van dit bedrag kan geschieden of in geld, of per giro (giro-nummer 349352), of in gangbare ongebruikte Nederlandse postzegels.

De Leden, die niet over een mandfles of bun kunnen beschikken, kunnen voor het ontvangen van het door hen gewenste materiaal op hun verzoek gebruik maken van de mandfles of bun van de Dienst-Afdeling; dit verzendmateriaal dient na ontvangst van de zending per omgaande aan het adres van Dr C. van der Meer franco te worden terug gezonden.

De Leden worden via ons orgaan DE KOR geregeld op de hoogte gehouden van de beschikbare soorten, alsmede van de eventuele prijzen per stuk.

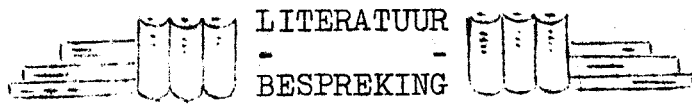
Vanaf 15 September 1954 staan, zolang de voorraad strekt, de volgende zeedieren ter beschikking:

a. Droog te verzenden

1. Paarde-anemonen (<i>Actinia equina</i>)	Gratis
2. <i>Sagartia</i> 's	"
3. Alikruikken	"
4. Keverslakken	"

b. In zee-water te verzenden

1. Driedoornige Stekelbaarsjes	"
2. Meuntjes (jonge exemplaren)	"
3. Zee-grondeltjes	"
4. Steurkrabben (<i>Palaemon elegans</i> ; <i>Palaeomonetes varians</i>)	"
5. Strandkrabben (kleine exemplaren)	"
6. Zee-sterren (kleine exemplaren)	"

Een goed boek is veel waard. Het is de zeeman-kunstschilder-reclame-tenaar-decorschilder-oorlogscorrespondent en uiteindelijk verslaggever Hakon Mielche gelukt zo'n boek te schrijven:

DIEPZEEGEHEIMEN

Op boeiende, vlotte wijze verhaalt de schrijver van de op 15 October 1950 begonnen en eerst op 29 Juni 1952 beëindigde tocht van het Deense marinefregat "Galathea", bemand met officieren en manschappen van de marine, geleerden, vissers, studenten en een journalist. Het doel van deze expeditie was o.a. het instellen van een onderzoek naar de grootste diepten der oceanen en de daarin eventueel voorkomende levende organismen. De lezer neemt kennis van bodemproeven, hydrografische proeven, lichtmeting, productiemeting en lichtvisserij bij nacht en raakt vertrouwd met de namen der hierbij gebezigde hulpmiddelen, zoals bodemdreg, grondschraper, stootlood, waterophaler, haringtrawl, garnalentrawl en sledetrawl. Deze expeditie heeft haar doel bereikt, want zij heeft door middel van een bodemonster, onder grote spanning van alle opvarenden opgehaald van een diepte van niet minder dan 10.080 m, kunnen aantonen, dat aldaar onder een druk van 1000 atmosfeer Bacteriën leven. Mielche verhaalt over Zee-komkommers, Zee-lemmingen en nog vele andere dieren, gevonden op eveneens zeer grote diepten, zoals de Philippijntrog, Javaanse kuil, Tongatrog, Salomonsdiep enz. Daarnaast weet de schrijver op soms korte doch rake wijze het leven te schetsen van de landen en volkeren, waarmede de opvarenden van de "Galathea" tijdens deze reis in aanraking kwamen.

Dit bijna 400 pagina's tellende boek, geschreven voor een ieder, die wel iets nader, doch niet te ver op het terrein van het diepzee-onderzoek wil ingaan, is met zijn ruim 30 foto's werkelijk een aanwinst voor de boekenkast. DIEPZEEGEHEIMEN wordt uitgegeven door N.V. Uitgeversmaatschappij Elsevier te Amsterdam en bedraagt, ingebonden in keurige band, f.8,90. -- G.G.P. Wouda

LAAGWATERTIJDEN voor HOEK VAN HOLLAND (1954)

18 September	1.40 u. en 13.49 u.,	19 September	2.26 u. en 14.48 u.
25 September	8.39 u. en 20.56 u.,	26 September	9.56 u. en 22.15 u.
2 October	0.51 u. en 12.53 u.,	3 October	1.00 u. en 12.39 u.
9 October	7.18 u. en 20.18 u.,	10 October	8.48 u. en 21.10 u.
16 October	0.56 u. en 12.56 u.,	17 October	1.31 u. en 13.49 u.

Zie voor enige andere plaatsen de herleidingstabel in DE KOR nr. 43

VERENIGINGSADRESSEN:

Algemeen Voorzitter: Dr C. van der Meer, Rochussenstraat 12, Delft
 Algemeen Secretaris: J.P.J. Turlings, Oranjelaan 25, Rijswijk Z-H
 (Inlichtingen over en aanmelding voor het lidmaatschap;
 alle algemene correspondentie betreffende de Vereniging)
 Algemeen Penningmeester: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen; giro
 nummer 349352 (Contributie-betalingen, donaties, enz.)

MAANDORGAAN "DE KOR":

Zendt alle kopij en daarmede verband houdende stukken, alsmede opgaven van advertentie-teksten, aanvragen voor proefnummers en adresveranderingen uitsluitend aan de Redactie-Administratie: Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage